

รายวิชา ภาษาไทย

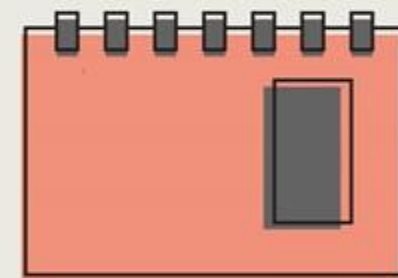
รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ผู้สอน ครูวรรณรี วุ่นนุรักษ์

เรื่อง สร้างสรรค์สัมพันธ์ ๒

ก ข ค

๔

สร้างสรรค์สัมผัส ๒

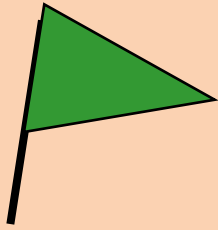
จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะการแต่งบทร้อยกรอง แผนผัง และลักษณะสัมผัสของกลอนสี่ได้
๒. เขียนแผนผังกลอนสี่และลักษณะสัมผัสได้ถูกต้อง
๓. มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และรับผิดชอบ

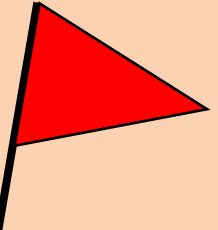
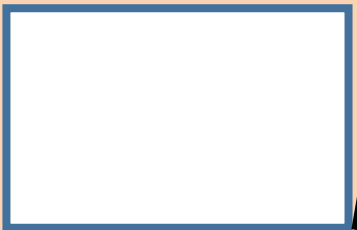
“ คำไทยใช้ให้ถูก ”

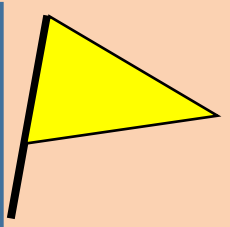
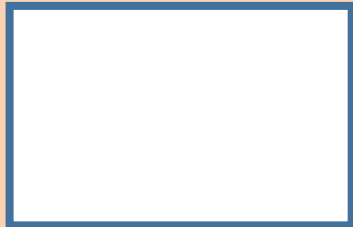
จงหาคำที่เขียนถูกต้อง

๑. มณฑป

๒. ~~ภูษี~~ (ภูตผี)

๓. ทะเลสา~~ย~~ (ทะเลสาบ)

“คำนี้มี ความหมาย”
เสียงพูด

นักปราชญ์

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปี พ.ศ.๒๕๕๔ ให้ความหมายว่า

น. ผู้รอบรู้ , ผู้มีปัญญา.

แม่คำของ "นักปราชญ์" คือ นัก ๑

“รู้ไว้ใช้ว่าใส่ป่าแบกหาม”

เรียนรู้อะไร หรือศึกษาไว้ก็ไม่ได้ลำบาก หรือเสียหายอะไร

เพลงสวัสดี

ขอสวัสดี

วันนี้พบครู

มีครูมีหนู

เรียนรู้ร่วมกัน

รักเรียนรำร้อง

ร้อยกรองของไทย

กลอนสี่เสียงใส

เรียนได้รู้ดี

ผู้แต่ง ครูลมัย มีชั้นหมาก

กลอนสี่คืออะไร

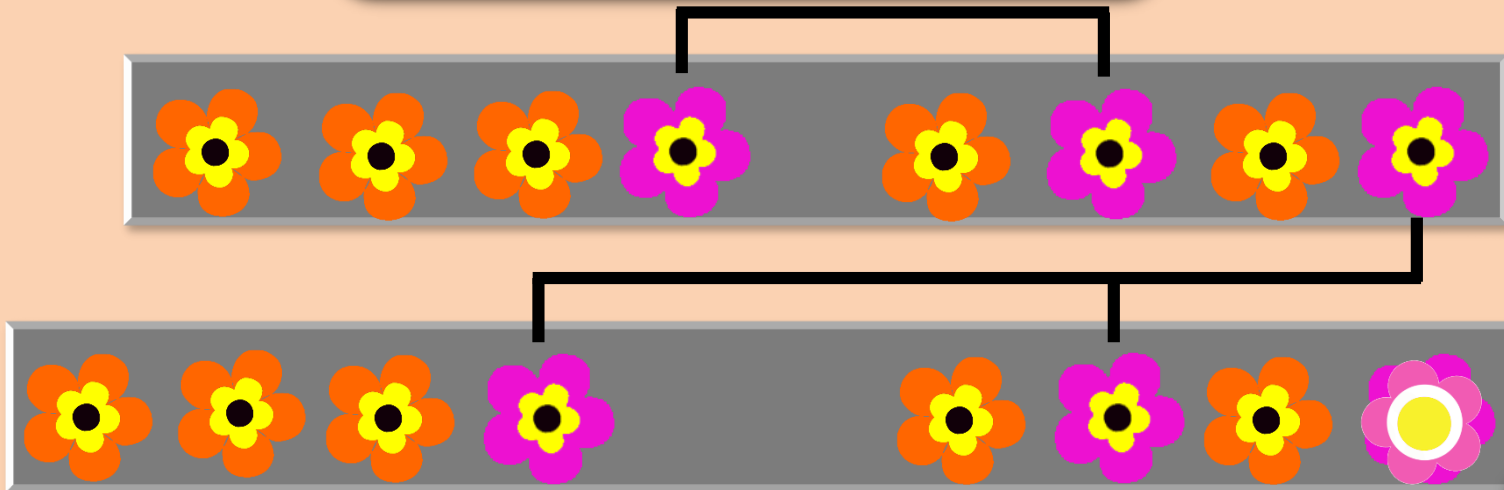
กลอนสี่เป็นคำประพันธ์ประเภทกลอน
ใน ๑ บทจะมี ๒ บาท ๑ บาทมี ๒ วรรค
วรรคละ ๔ คำ สัมผัสบังคับกับกลอนสี่อยู่
๔ แห่ง

สัมพัทธ์บังคับของกลอนสี่

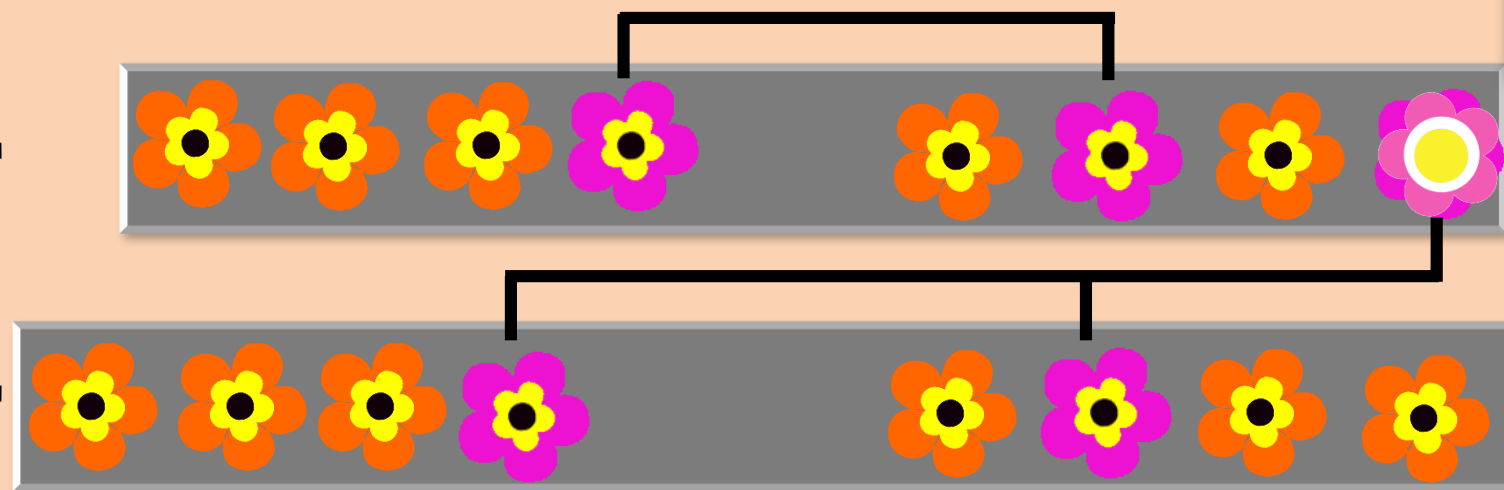
๑. คำสุดท้ายวรรคแรก สัมพัทธ์คล้องจองกับคำที่ ๒ ของวรรคที่ ๒
๒. คำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ สัมพัทธ์คล้องจองกับคำสุดท้ายของวรรคที่ ๓
๓. คำสุดท้ายของวรรคที่ ๓ สัมพัทธ์คล้องจองกับคำที่ ๒ ของวรรคที่ ๔
๔. คำสุดท้ายของวรรคที่ ๔ ของบทแรก สัมพัทธ์คล้องจองกับคำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ ของบทถัดไป

แผนผังกลอนสี่

๑ บท

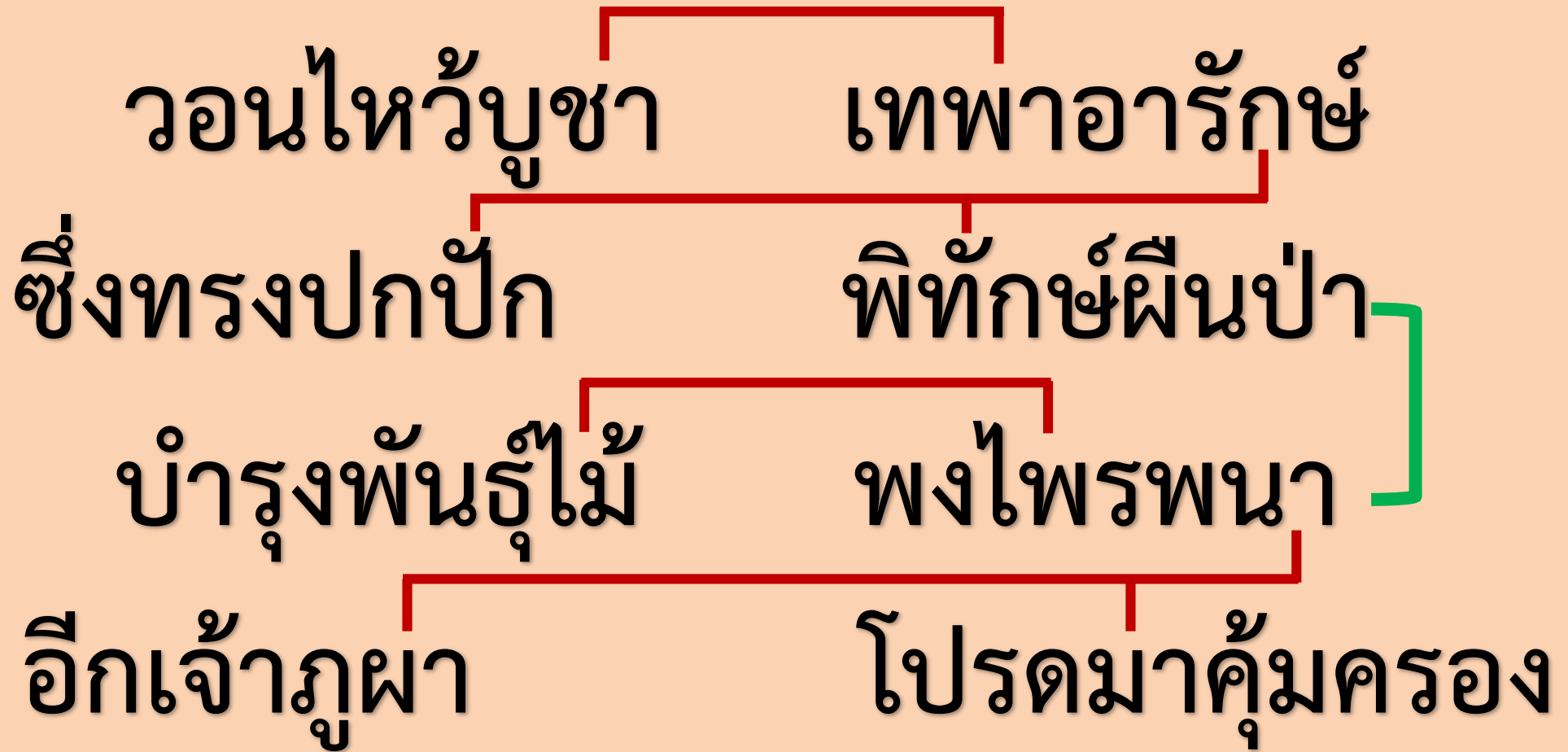

๑ บท

สัมผัสระหว่างบท

ตัวอย่างกลอนสี่

คำสั่ง นำข้อความมาเรียงให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์กลอนสี่

ต่างมาอาศัย

กิ่งใบปกหนา

หนูชอบต้นไม้

มวลหมุ่นกกา

หนูชอบต้นไม้

กิ่งใบปกหนา

มวลหมุ่นกกา

ต่างมาอาศัย

คำสั่ง นำข้อความมาเรียงให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์กลอนสี่

วิชาเลี้ยงตน

หมั่นเพียรศึกษา

ฉันทรักโรงเรียน

เติบโตใหญ่ภายหน้า

ฉันทรักโรงเรียน

หมั่นเพียรศึกษา

เติบโตใหญ่ภายหน้า

วิชาเลี้ยงตน

คำสั่ง นำข้อความมาเรียงให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์กลอนสี่

ใกล้ไกลไม่เกียง

ร้อยเรียงเคียงใจ

ฝากเสียงเรียงคำ

เฝ้ารอขอเพียง

ร้อยเรียงเคียงใจ

ใกล้ไกลไม่เกียง

เฝ้ารอขอเพียง

ฝากเสียงเรียงคำ

“ เรียงถ้อยร้อยคำ ”

ชื่อดอกไม้ คำ ๒ พยางค์

ชวนชม

บุหงา

สาลี

บานเย็น

ดาวเรือง

สารภี

มะลิ

เอื้องคำ

จำปี

ชบา

พิกุล

ราตรี

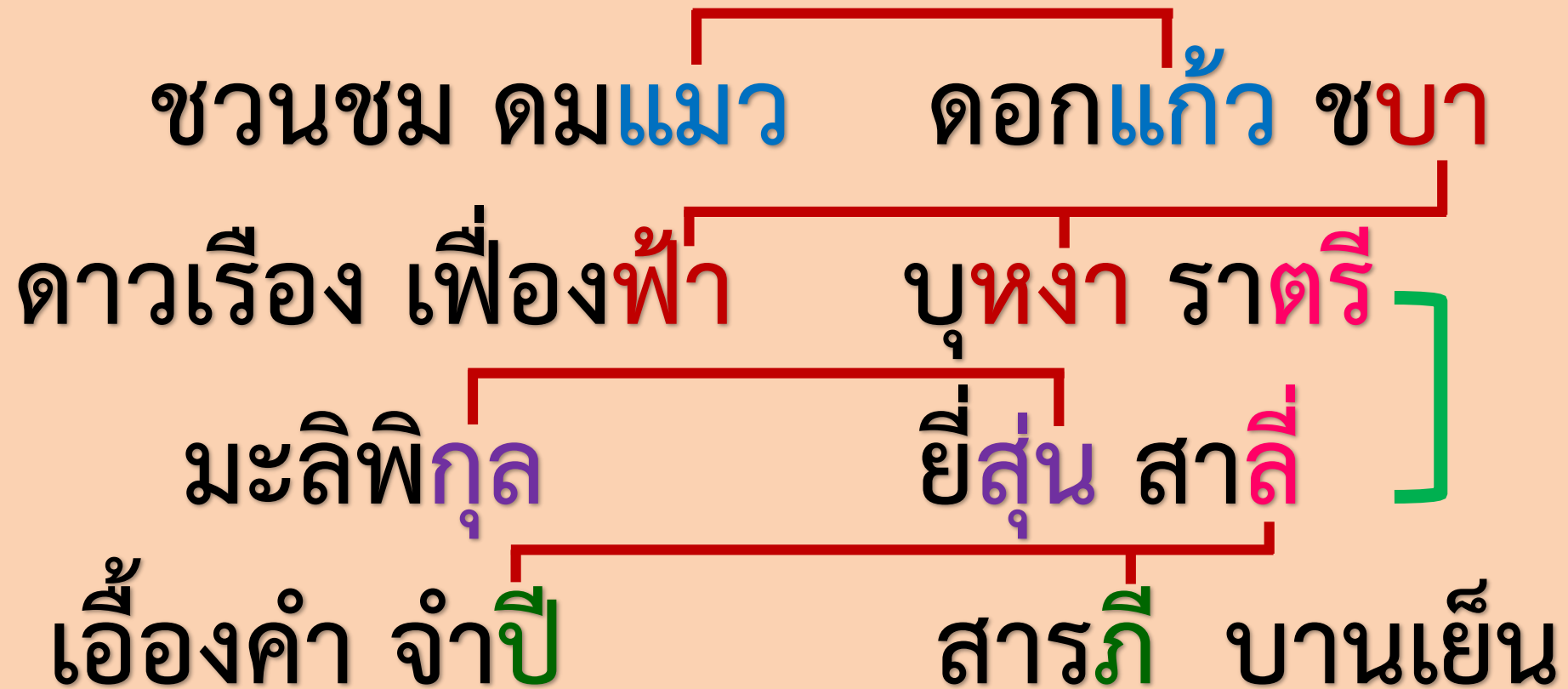
ดอกแก้ว

ยี่สุ่น

เฟื่องฟ้า

ดมแมว

เรียงชื่อดอกไม้เป็นกลอนสี่ขึ้นต้นด้วย “ชวนชม”

การแต่งกลอนให้ไพเราะต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง

๑. ฉันทลักษณ์ถูกต้อง
๒. มีสัมผัสคล้องจอง
๓. เนื้อหาถูกต้อง

กิจกรรมใบงานที่ ๑๐

คำสั่ง โยงคำสัมผัสให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์กลอนสี่

ตัวอย่าง

เราเป็นนักเรียน อ่านเขียนเรียนรู้อ่าน
เชื่อฟังคุณครู ใฝ่รู้จดจำ

```
graph TD; A[เราเป็นนักเรียน] --- B[อ่านเขียนเรียนรู้อ่าน]; C[เชื่อฟังคุณครู] --- D[ใฝ่รู้จดจำ];
```

กิจกรรมใบงานที่ ๑๐

คำสั่ง โยงคำสัมผัสให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์กลอนสี่

เมื่อเด็กศึกษา ค้นคว้าไม่เรียน
ตั้งใจอ่านเขียน พากเพียรศึกษา

กิจกรรมใบงานที่ ๑๐

คำสั่ง โยงคำสัมผัสให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์กลอนสี่

เมืองไทยเมืองทอง

เมืองของคนดี

รู้จักไมตรี

สามัคคีกัน

กิจกรรมใบงานที่ ๑๐

คำสั่ง โยงคำสัมผัสให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์กลอนสี่

หมั่นอ่านหมั่นเขียน หมั่นเรียนหมั่นรู้
หมั่นจำหมั่นดู เรียนรู้ใส่ใจ

กิจกรรมใบงานที่ ๑๐

คำสั่ง โยงคำสัมผัสให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์กลอนสี่

พวกเราเด็กไทย จิตใจกล้าหาญ
โครมารุกราน ต่อด้านยอมตาย

กิจกรรมใบงานที่ ๑๐

คำสั่ง โยงคำสัมผัสให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์กลอนสี่

มารยาทไทย น้อมไหว้เคารพ
ยิ้มให้เมื่อพบ งามครบพึงทำ

สรุป

กลอนสี่เป็นคำประพันธ์ประเภทกลอนที่มีฉันทลักษณ์
แผนผัง และลักษณะของคำสัมผัส แบบกลอนทั่วไป คือ
คำสุดท้ายวรรคหน้าสัมผัสกับคำที่สองของวรรคหลัง และ
คำสุดท้ายวรรคที่สองสัมผัสกับคำสุดท้ายวรรคที่สาม
ส่วนสัมผัสระหว่างบทก็เช่นเดียวกัน คือ คำสุดท้ายวรรคที่สี่
ของบทแรก สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่สองของบทถัดไป

“ของฝากจากครู”
ของที่ระลึก, ของกำนัล

